

Закон о ратификацији Конвенције против тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни и поступака

Закон је објављен у "Службеном листу СФРЈ - Међународни уговори", бр. 9/91 од 2.8.1991. године.

Члан 1.

Ратификује се Конвенција против тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни и поступака, усвојена 10. децембра 1984. године у Њујорку, у оригиналу на арапском, енглеском, француском, кинеском, руском и шпанском језику.

Члан 2.

Текст Конвенције у оригиналу на енглеском и у преводу на српскохрватски језик гласи:

...

КОНВЕНЦИЈА ПРОТИВ ТОРТУРЕ И ДРУГИХ СУРОВИХ, НЕЉУДСКИХ ИЛИ ПОНИЖАВАЈУЋИХ КАЗНИ ИЛИ ПОСТУПАКА

Државе чланице ове Конвенције,

Сматрајући да, сходно принципима Повеље Уједињених нација, признавање једнаких и неотуђивих права свих чланова људске породице представља основе слободе, правде и мира у свету,

Сматрајући да та права проистичу из достојанства неодвојивог од људске личности,

Сматрајући да су државе дужне да, на основу Повеље, нарочито члана 55, подстичу опште и стварно поштовање права човека и основних слобода,

Водећи рачуна о члану 5. Опште декларације о правима човека и о члану 7. Међународног пакта о грађанским и политичким правима према којима нико не може бити подвргнут тортури, нити суровим, нељудским или понижавајућим казнама или поступцима,

Водећи рачуна, такође, о Декларацији о заштити свих лица од мучења и других сурових, нељудских или понижавајућих казни или поступака, коју је усвојила Генерална скупштина 9. децембра 1975. године,

У жељи да повећају ефикасност борбе против мучења и других сурових, нељудских или понижавајућих казни или поступака у читавом свету,

Сагласиле су се о следећем:

ПРВИ ДЕО

Члан 1.

1. У смислу ове конвенције, израз "тортура" означава сваки акт којим се једном лицу намерно наносе бол или тешке физичке или менталне патње у циљу добијања од њега или неог трећег лица обавештења или признања или његовог кажњавања за дело које је то или неко треће лице извршило или за чије извршење је осумњичено, застрашивања тог лица или вршења притиска на њега или застрашивања или вршења притиска на неко треће лице или из било којег другог разлога заснованог на било ком облику дискриминације ако тај бол или те патње наноси службено лице или било које друго лице које делује у службеном својству или на његов подстицај или са његовим изричитим или прећутним пристанком. Тај израз се не односи на бол или патње које су резултат искључиво законитих санкција, неодвојивих од тих санкција или које те санкције проузрокују.

2. Овај члан је без штете по било који међународни инструмент или било који национални закон који садржи или може садржавати одредбе ширег значаја.

Члан 2.

1. Свака држава чланица предузима законске, административне, судске или друге ефикасне мере како би спречила извршење аката тортуре на територији под њеном јурисдикцијом.

2. Као оправдање за тортuru не може се наводити никаква изузетна околност било да се ради о ратном стању или опасности од рата, унутрашњој политичкој нестабилности или било ком другом ванредном стању.

3. Као оправдање за тортuru не може се наводити наредба неке претпостављене личности или органа власти.

Члан 3.

1. Ни једна држава чланица неће протерати, истерати нити изручити једно лице другој држави ако постоје озбиљни разлози да се посумња да може бити подвргнуто тортuri.

2. Да би утврдили постојање таквих разлога, надлежни органи водиће рачуна о свим релевантним околностима, укључујући, евентуално, постојање низа систематских, озбиљних, очигледних или масовних повреда права човека у тој држави.

Члан 4.

1. Свака држава чланица настоји да се према њеном кривичном праву сва акта тортуре сматрају кривичним делима. Исти је случај и са покушајем вршења тортуре или неког другог акта који изврши неко лице, а који представља саучесништво или учествовање у акту тортуре.

2. Свака држава чланица одређује за ова кривична дела одговарајуће казне којима је узета у обзир њихова тежина.

Члан 5.

1. Свака држава чланица предузима потребне мере како би утврдила своју надлежност за кривична дела споменута у члану 4. у следећим случајевима:

(а) ако је кривично дело извршено на територији под јурисдикцијом споменуте државе или на ваздухопловима или бродовима уписаним у тој држави;

(б) ако је наводно извршилац кривичног дела држављанин споменуте државе;

(ц) ако је жртва држављанин споменуте државе и ако она то сматра потребним.

2. Свака држава чланица предузима, такође, потребне мере како би утврдила своју надлежност за споменута кривична дела у случају да је наводни извршилац тих дела на територији под њеном јурисдикцијом и да га споменута држава не изручује, сходно члану 8, једној од држава споменутих у тачки 1. овог члана.

3. Ова конвенција не искључује ничију кривичну надлежност засновану на националном законодавству.

Члан 6.

1. Ако сматра да је околностима то оправдано, након разматрања обавештења којима располаже, свака држава чланица на чијој се територији налази лице за које се сумња да је извршило кривично дело споменута у члану 4. обезбеђује хапшење тог лица или предузима све потребне судске мере како би обезбедила његову присутност. То хапшење и те мере треба да буду у складу са законодавством споменуте државе; оне се могу спроводити само у року потребном за покретање кривичног гоњења или поступка за издавање.

2. Споменута држава претходно неодложно врши истрагу ради утврђивања чињеница.

3. Свако лице ухапшено у складу с тачком 1. овог члана може неодложно да ступи у контакт са најближим овлашћеним представником државе чије држављанство има

или, ако је реч о апатриду, са представником државе у којој има уобичајено пребивалиште.

4. Ако је једна држава ухапсила једно лице, у складу с одредбама овог члана, она о том хапшењу и околностима којима се оправдава то хапшење одмах обавештава државе споменуте у тачки 1. члана 5. Држава која спроводи претходну истрагу споменути у тачки 2. овог члана убрзо о томе саопштава закључке споменути државама и обавештава их о томе да ли намерава да врши своју надлежност.

Члан 7.

1. Држава чланица на територији под чијом јурисдикцијом је откривен наводни извршилац кривичног дела споменутог у члану 4. ако не изврши издавање тог извршиоца, у случајевима споменути у члану 5, подноси предмет надлежним органима како би спровели кривични поступак.

2. Ти органи доносе одлуку под истим условима као и за свако друго тешко кривично дело општег права у складу с правним прописима те државе. У случајевима споменути у тачки 2. члана 5. доказна правила која се примењују на гоњење и на осуду ни на који начин нису мање строга од правила која се примењују у случајевима споменути у тачки 1. члана 5.

3. Свако лице које се гони за било које кривично дело споменуто у тачки 4. има загарантовано право на правично поступање у свим фазама поступка.

Члан 8.

1. Кривична дела споменута у тачки 4. се аутоматски уносе у сваки уговор о издавању закључен између држава чланица. Државе чланице се обавезују да ће унети споменута кривична дела у сваки уговор о издавању који буду закључиле између себе.

2. Ако једној држави чланици која издавање условљава постојањем уговора друга држава чланица, са којом није везана уговором о издавању, поднесе захтев за издавање, она може ову конвенцију сматрати као правну основу за издавање у погледу споменутих кривичних дела. Издавање зависи од других услова предвиђених правом замољене државе.

3. Државе чланице које издавање не условљавају постојањем уговора међусобно признају споменута кривична дела као случајеве за издавање у условима предвиђеним правом замољене државе.

4. Између држава чланица споменута кривична дела се сматрају, ради издавања, као учињена, како према месту њиховог извршења тако и према територији под јурисдикцијом држава које су дужне да утврде своју надлежност према тачки 1. члана 5.

Члан 9.

1. Државе чланице пружају једне другима најширу могућу правну помоћ у сваком кривичном поступку у вези с кривичним делима споменути у члану 4, укључујући и достављање свих доказних елемената којима располажу и која су потребна ради поступка.

2. Државе чланице извршавају своје обавезе у складу с тачком 1. овог члана сходно сваком уговору о правној помоћи који може постојати између њих.

Члан 10.

1. Свака држава чланица ће се старати да упознавање и информисање о забрани тортуре буде саставни део образовања цивилног или војног особља задуженог за примену закона, медицинског особља, вршилаца јавних функција и осталих лица која на било који начин могу учествовати у чувању, саслушању или опхођењу са неком ухапшеном, или притвореном или затвореном особом.

2. Свака држава чланица уноси споменути забрану у утврђена правила или упутства у вези с обавезама и дужностима тих лица.

Члан 11.

Свака држава чланица врши систематски надзор над правилима, упутствима, методама и праксом саслушања и над одредбама у вези са чувањем и поступањем на било који начин са ухапшеним, притвореним или затвореним лицима на некој територији под њеном јурисдикцијом, а ради спречавања сваког случаја тортуре.

Члан 12.

Свака држава чланица се стара да надлежни органи неодложно изврше непристрасну истрагу сваки пут кад постоје оправдани разлози да се посумња да је акт тортуре извршен на некој територији под њеном јурисдикцијом.

Члан 13.

Свака држава чланица обезбеђује сваком лицу које тврди да је било подвргнуто тортури на некој територији под њеном јурисдикцијом право да се жали надлежним органима споменуте државе који ће неодложно и непристрасно испитати случај. Предузеће се мере ради обезбеђења заштите лица које се жалило и лица као сведока од сваког лошег поступања или било каквог застрашивања због поднесене жалбе или било какве дате изјаве.

Члан 14.

1. Свака држава чланица, у свом правном систему, гарантује жртви неког акта тортуре право добијања накнаде и праведног и одговарајућег обештећења, укључујући средства потребна за његову што потпунију рехабилитацију. У случају смрти жртве акта тортуре, имаоци права те жртве полажу право на обештећење.

2. Овај члан не искључује никакво право на обештећење које би имала жртва или било које друго лице у складу с националним законодавством.

Члан 15.

Свака држава чланица се стара да изјава за коју се докаже да је добијена тортуром не може да буде наведена као доказни елемент у неком поступку, осим против лица оптуженог за тортуру да би се утврдило да је изјава дата.

Члан 16.

1. Свака држава чланица се обавезује да ће на територији под својом јурисдикцијом забранити примену других докумената о увођењу сурових, нељудских или понижавајућих казни или поступака, а која нису акта тортуре утврђена у члану 1, ако таква акта врши представник јавне функције или неко друго лице које иступа у службеном својству или на његово подстицање или са његовим изричитим или прећутним пристанком. Посебно, обавезе наведене у чл. 10, 11, 12. и 13. примењују се тако што ће појам тортуре бити замењен појмом других облика сурових, нељудских или понижавајућих казни или поступака.

2. Одредбе ове конвенције не иду на штету одредаба било ког међународног инструмента или националног закона који забрањују сурове, нељудске или понижавајуће казне или поступке или који се односе на издавање или протеривање.

ДРУГИ ДЕО

Члан 17.

1. Образован је Комитет против тортуре (у даљем тексту: Комитет) чије су функције дефинисане. Комитет чини десет експерата високих моралних квалитета чија је компетентност у области права човека призната и који заседају у личном

својству. Експерте бирају државе чланице, водећи рачуна о праведној географској заступљености и значају учешћа у раду Комитета неких лица са правним искуством.

2. Чланови Комитета се бирају тајним гласањем према листи кандидата које одреде државе чланице. Свака држава чланица може одредити једног кандидата кога бира међу својим држављанима. Државе чланице имају у виду значај чињенице да одређени кандидати истовремено буду чланови Комитета за права човека, основаног у складу с Међународним пактом о грађанским и политичким правима, који су спремни да буду чланови Комитета против тортуре.

3. Чланови Комитета се бирају приликом састанака држава чланица које сазива генерални секретар Организације уједињених нација и који се одржавају сваке друге године. На тим састанцима, на којима кворум чине две трећине држава чланица, за чланове Комитета бирају се кандидати који добију највећи број гласова и апсолутну већину гласова представника држава чланица који су присутни и који гласају.

4. Први избори ће се обавити најкасније шест месеци после датума ступања на снагу ове конвенције. Четири месеца најмање пре датума сваког избора, генерални секретар Организације уједињених нација упућује писмо државама чланицама и позива их да своје кандидатуре поднесу у року од три месеца. Генерални секретар сачињава листу према алфаветском реду свих тако одређених кандидата, наводећи државе чланице које су их одредиле и доставља је државама чланицама.

5. Чланови Комитета се бирају на четири године. Они се могу поново изабрати ако буду поново кандидовани. Међутим, мандат пет чланова изабраних на првим изборима престаје након две године. Непосредно после првих избора, име тих пет чланова извлачи жребом председник састанка споменутог у тачки 3. овог члана.

6. Ако један члан Комитета премине, разреши се функција или из било ког разлога више не буде у стању да обавља своје функције у Комитету, држава чланица која га је одредила именује другог експерта, свог држављанина, који остаје у Комитету за преостало време мандата, под резервом одобрења већине држава чланица. Сматра се да је ово одобрење добијено, осим ако половина држава чланица или више од половине не изнесе супротно мишљење у року од шест недеља од тренутка када их генерални секретар Организације уједињених нација обавести о предложеном именовану.

7. Државе чланице сnose трошкове чланова Комитета за период у коме обављају функције у Комитету.

Члан 18.

1. Комитет бира свој биро за период од две године. Чланови бироа могу бити поново бирани.

2. Комитет сам утврђује свој пословник. Тај пословник, међутим, треба да садржи нарочито следеће одредбе:

(а) за кворум је потребно присуство шест чланова;

(б) одлуке Комитета усвајају се већином гласова присутних чланова.

3. Генерални секретар Организације уједињених нација ставља на располагање Комитету особље и просторије који су му потребни за ефикасно обављање послова поверених му у складу са овом конвенцијом.

4. Генерални секретар Организације уједињених нација сазива први састанак чланова Комитета. После свог првог састанка, Комитет се састаје у свим приликама предвиђеним његовим пословником.

5. Државе чланице сnose трошкове одржавања састанака држава чланица и Комитета, укључујући плаћање Организацији уједињених нација свих трошкова, као што су трошкови особља и просторије које Организација буде ангажовала у складу са ставом 3. овог члана.

Члан 19.

1. Државе чланице подносе Комитету, посредством генералног секретара Организације уједињених нација, извештај о мерама које су предузеле да би испуниле своје обавезе у складу са овом конвенцијом, у року од годину дана, рачунајући од дана ступања на снагу Конвенције за заинтересовану државу чланицу. Затим, државе чланице сваке четврте године подносе допунски извештај о свим новим предузетим мерама и друге извештаје које Комитет затражи.

2. Генерални секретар Организације уједињених нација доставља извештај свим државама чланицама.

3. Комитет разматра сваки извештај и може да даје уопштене коментаре о извештају које оцени потребним и доставља их свакој заинтересованој држави чланици. Та држава чланица може да их достави Комитету као одговор на све примедбе које сматра корисним.

4. Комитет може одлучити да у годишњем извештају, који сачињава у складу са чланом 24, понови све коментаре које је формулисао у складу са тачком 3. овог члана, заједно са примедбама које су по том питању добијене од заинтересоване државе чланице. Ако заинтересована држава чланица то захтева, Комитет, такође, може поновити извештај који је поднео на основу тачке 1. овог члана.

Члан 20.

1. Ако Комитет прими веродостојна обавештења за која му се учини да садрже поуздана обавештења о томе да се тортура систематски примењује на територији једне државе чланице, он позива ту државу да сарађује у разматрању тих обавештења и да га, у том циљу, обавести о својим опаскама о том питању.

2. Водећи рачуна о свим примедбама које евентуално поднесе заинтересована држава чланица и о осталим одговарајућим обавештењима којима располаже, Комитет може, ако то сматра оправданим, да задужи једног или више својих чланова да приступе поверљивој истрази и да му о томе хитно поднесу извештај.

3. Ако се истрага спроводи у складу са тачком 2. овог члана, Комитет тражи сарадњу заинтересоване државе чланице. У договору са том државом чланицом, а ради истраге, може се предвидети посета територији те државе.

4. Након што размотри закључке које му члан или чланови поднесу сходно тачки 2. овог члана, Комитет доставља те закључке заинтересованој држави чланици, као и све коментаре и сугестије које сматра умесним имајући у виду дату ситуацију.

5. Целокупна активност Комитета споменута у тач. 1. до 4. овог члана поверљива је, а у свим етапама тог рада тежи се постизању сарадње са државом чланицом. Када заврши рад у вези са истрагом вођеном у складу са тачком 2. и након консултовања са заинтересованом државом чланицом, Комитет може одлучити да се у годишњи извештај који он сачињава у складу са чланом 24. унесе кратак извештај о резултатима рада.

Члан 21.

1. Свака држава чланица ове конвенције може, у складу са овим чланом, изјавити у сваком тренутку да признаје да је Комитет надлежан да прима и разматра саопштења у којима једна држава чланица тврди да нека друга држава чланица не испуњава своје обавезе на основу ове конвенције. Та саопштења се могу примати и разматрати у складу са овим чланом само ако потичу од државе чланице која је дала изјаву да признаје, што се ње тиче, надлежност Комитета. Комитет не прима никакво саопштење које се односи на државу чланицу која није дала такву изјаву. Наведена процедура се примењује у вези са саопштењима која се приме у складу са овим чланом:

(а) Ако држава чланица ове конвенције сматра да нека друга држава такође чланица Конвенције не примењује одредбе Конвенције, она може, писменим путем, да скрене пажњу тој држави на то питање. У року од три месеца, рачунајући од датума пријема

саопштења, држава којој је то саопштење упућено доставиће држави која је упутила саопштење, објашњење или било коју другу писмену изјаву којом се објашњавају питања и која треба да садржи што је могуће више и што кориснија обавештења о правилима поступка и о правним средствима, било да су већ коришћена, било да се користе или се тек могу користити;

(б) Ако у року од шест месеци, рачунајући од датума када држава којој је саопштење упућено прими то оригинално саопштење, питање не буде решено на задовољство двеју заинтересованих држава чланица, обе имају право да поднесу то питање Комитету, упућујући по једно саопштење Комитету и другој заинтересованој држави;

(ц) Комитет може бити надлежан за предмет који му је поднесен у складу са овим чланом само након што буде сигуран да су сва расположива интерна правна средства искоришћена и исцрпљена, у складу са општепризнатим принципима међународног права. То правило се не примењује у случајевима у којима жалидбени поступци прекорачују разумне рокове нити у случајевима у којима је мало вероватно да ће жалидбени поступци дати задовољење лицу које је жртва кршења ове конвенције;

(д) Комитет одржава своје седнице иза затворених врата када разматра саопштења предвиђена овим чланом;

(е) Под резервом одредаба става (ц), Комитет ставља своје добре услуге на располагање заинтересованим државама чланицама како би постигле мирно решење питања, засновано на поштовању обавеза предвиђених овом конвенцијом. У том циљу, Комитет може, ако то сматра потребним, основати *ad hoc* комисију за помирење;

(ф) У сваком спору који му је поднесен у складу са овим чланом, Комитет може да затражи од заинтересованих држава чланица наведених у ставу (б) да му доставе сва одговарајућа обавештења;

(г) Заинтересоване државе чланице наведене у ставу (б) имају право да буду заступљене за време док Комитет разматра предмете и да дају примедбе усмено или писмено или и у једној и у другој форми;

(х) Комитет мора поднети извештај у року од дванаест месеци рачунајући од дана када је примио саопштење наведено у ставу (б);

(i) Ако је било могуће наћи решење у складу са одредбама става (е), Комитет се у свом извештају ограничава на кратко изношење чињеница и постигнутог решења;

(ii) Ако се решење није могло наћи у складу са одредбама става (е), Комитет се у свом извештају ограничава на кратко изношење чињеница; текст писмених примедба и записник о усменим примедбама које су изнеле заинтересоване државе чланице додају се извештају.

За сваки предмет извештај се доставља заинтересованим државама чланицама.

2. Одредбе овог члана ступају на снагу када пет држава чланица ове конвенције дају изјаву предвиђену тачком 1. овог члана. Споменути изјаву држава чланица депонује код генералног секретара Организације уједињених нација који копије те изјаве доставља другим државама чланицама. Изјава се може повући у сваком тренутку саопштењем упућеним генералном секретару. То повлачење је без штете по разматрање сваког питања које је предмет саопштења већ достављеног у складу са овим чланом; никакво друго саопштење једне државе чланице неће се примити у складу са овим чланом након што генерални секретар прими саопштење о повлачењу изјаве, осим ако заинтересована држава чланица не да нову изјаву.

Члан 22.

1. Свака држава чланица ове конвенције може, сходно овом члану, изјавити у сваком тренутку да признаје да је Комитет надлежан да прими и разматра саопштења која су му доставили појединци или су достављена у име појединаца који су под њеном јурисдикцијом и који утврде да су жртве кршења одредаба Конвенције од стране неке државе чланице. Комитет не прима никакво саопштење које се односи на једну државу чланицу која није дала такву изјаву.

2. Комитет оглашава неприхватљивим свако саопштење које је поднесено у складу са овим чланом, а које је анонимно или за које он сматра да представља злоупотребу права на подношење таквих саопштења или да је неспојиво са одредбама ове конвенције.

3. Под резервом одредаба тачке 2, свако саопштење које му је поднесено у складу са овим чланом Комитет упућује држави чланици ове конвенције која је дала изјаву у складу са тачком 1, а која је наводно прекршила било коју одредбу Конвенције. У току следећих шест месеци, споменута држава подноси Комитету писмено објашњење или изјаву којом се објашњавају питања и наводе, у случају потребе, мере које би она могла предузети ради побољшања ситуације.

4. Комитет разматра саопштења која је примио у складу са овим чланом, водећи рачуна о свим информацијама које су му поднели појединци или су поднесене у име појединаца или су их поднеле заинтересоване државе чланице.

5. Комитет неће разматрати ни једно саопштење појединца у складу са овим чланом, а да се претходно не увери у следеће:

(а) да исто питање није разматрано и да се не разматра пред неком другом међународном инстанцом надлежном за истрагу или решавање спора;

(б) да је појединац исцрпео сва интерна расположива средства; то правило се не примењује ако жалбени поступци премашују разумне рокове или ако је мало вероватно да ће они дати задовољење појединцу који је жртва кршења ове конвенције.

6. Комитет одржава седнице иза затворених врата ако разматра саопштења предвиђена овим чланом.

7. Комитет саопштава своје констатације заинтересованој држави чланици и појединцу.

8. Одредбе овог члана ступају на снагу када пет држава чланица ове конвенције дају изјаву предвиђену у тачки 1. овог члана. Држава чланица депонује ту изјаву код генералног секретара Организације уједињених нација, који доставља копије те изјаве осталим државама чланицама. Изјава се може повући у сваком тренутку саопштењем упућеним генералном секретару. То повлачење је без штете по разматрање сваког питања које је предмет саопштења које је већ достављено у складу са овим чланом. Никакво друго саопштење које је доставио појединац или је достављено за рачун појединца неће бити примљено у складу са овим чланом након што генерални секретар прими саопштење о повлачењу изјаве, осим ако заинтересована држава чланица није дала нову изјаву.

Члан 23.

Чланови Комитета и чланови ad hoc комисија за помирење који би могли бити наименовани у складу са ставом (е) тачке 1. члана 21. имају право на олакшице, привилегије и имунитете који су признати експертима у служби Организације уједињених нација, као што су наведени у одговарајућим деловима Конвенције о привилегијама и имунитетима Уједињених нација.

Члан 24.

Комитет подноси државама чланицама и Генералној скупштини Организације уједињених нација годишњи извештај о активностима које ће предузети у сврхе примене ове конвенције.

ТРЕЋИ ДЕО

Члан 25.

1. Ова конвенција је отворена за потписивање свим државама.
2. Ова конвенција подлеже ратификацији. Инструменти о ратификацији ће бити депоновани код генералног секретара Организације уједињених нација.

Члан 26.

Све државе могу приступити овој конвенцији. Приступање ће се вршити депоновањем инструмента о приступању код генералног секретара Организације уједињених нација.

Члан 27.

1. Ова конвенција ступа на снагу тридесетог дана од дана депоновања код генералног секретара Организације уједињених нација двадесетог инструмента о ратификацији или о приступању.

2. За сваку државу која буде ратификовала ову конвенцију или јој приступи после депоновања двадесетог инструмента о ратификацији или о приступању, Конвенција ступа на снагу трећег дана од датума када та држава депонује свој инструмент о ратификацији или о приступању.

Члан 28.

1. Свака држава ће моћи, у тренутку када потпише или ратификује ову конвенцију или јој приступи, изјавити да не признаје надлежност дату Комитету у складу са чланом 20.

2. Свака држава чланица која буде формулисала резерву у складу са одредбама тачке 1. овог члана моћи ће у сваком тренутку повући ту резерву саопштењем упућеним генералном секретару Организације уједињених нација.

Члан 29.

1. Свака држава чланица ове конвенције може да предложи амандман и да поднесе свој предлог генералном секретару Организације уједињених нација. Генерални секретар саопштава предлог амандмана државама чланицама тражећи од њих да му саопште да ли прихватају организовање конференције држава чланица ради разматрања предлога и његовог стављања на гласање. Ако се за четири месеца од датума таквог саопштења најмање једна трећина држава чланица изјасни за одржавање те конференције, генерални секретар организује конференцију под покровитељством Организације уједињених нација. Сваки амандман који усвоји већина држава чланица које присуствују конференцији и које гласају, генерални секретар ће поднети на прихватање свим државама чланицама.

2. Амандман усвојен према одредбама тачке 1. овог члана ступа на снагу када две трећине држава чланица ове конвенције обавесте генералног секретара Организације уједињених нација да су га прихватиле у складу са процедуром предвиђеном њиховим уставом.

3. Када ступе на снагу, амандмани имају обавезујућу снагу за државе чланице које их прихвате, при чему остале државе чланице остају везане одредбама ове конвенције и свим претходним амандманима које су прихватиле.

Члан 30.

1. Сваки спор између две или више држава чланица у вези са тумачењем или применом ове конвенције који се не може решити преговорима подноси се арбитражи на тражење једне од тих држава. Ако за шест месеци од датума захтева за арбитражу стране не постигну споразум о организовању арбитраже, свака од њих може поднети спор Међународном суду правде подносећи жалбу у складу са Статутом Суда.

2. Свака држава може, у тренутку када потпише или ратификује ову конвенцију или јој приступи, изјавити да се не сматра везаном одредбама тачке 1. овог члана. Остале државе чланице неће бити везане споменутим одредбама у односу на сваку државу чланицу која буде формулисала такву резерву.

3. Свака држава чланица која буде формулисала резерву у складу са одредбама тачке 2. овог члана моћи ће у сваком тренутку повући ту резерву саопштењем упућеним генералном секретару Организације уједињених нација.

Члан 31.

1. Држава чланица може отказати ову конвенцију писменим саопштењем упућеним генералном секретару Организације уједињених нација. Отказивање добија дејство годину дана после датума када саопштење прими генерални секретар.

2. Такво отказивање не ослобађа државу чланицу обавеза које јој припадају у складу са овом конвенцијом у вези са сваким актом или сваким пропустом који почини пре датума када отказивање добије дејство. Отказивање није препрека за настављање разматрања сваког питања које је већ било изнесено пред Комитетом на дан када је отказивање добило дејство.

3. После датума када отказивање од једне државе чланице добије дејство, Комитет не предузима разматрање ни једног новог питања у вези са том државом.

Члан 32.

Генерални секретар Организације уједињених нација саопштава свим државама чланицама Организације уједињених нација и свим државама које буду потписале ову конвенцију или јој буду приступиле:

- (а) потписе, ратификације и приступања примљене на основу чл. 25. и 26;
- (б) датум ступања на снагу Конвенције на основу члана 27. и датум ступања на снагу сваког амандмана применом члана 29;
- (ц) отказивања примљена на основу члана 31.

Члан 33.

1. Ова конвенција, чији су текстови на арапском, енглеском, француском, кинеском, руском и шпанском једнако веродостојни, биће депонована код генералног секретара Организације уједињених нација.

2. Генерални секретар Организације уједињених нација доставиће по једну прописно оверену копију ове конвенције свим државама.

Члан 3.

Скупштина Социјалистичке Федеративне Републике Југославије даје следећу изјаву:

"- Југославија признаје, у складу са чланом 21. став 2. Конвенције, надлежност Комитета против тортуре да прима и разматра соопштења у којима једна држава чланица тврди да друга држава чланица не испуњава своје обавезе на основу ове конвенције;

- Југославија признаје, у складу са чланом 22. став 1. Конвенције, надлежност Комитета против тортуре да прима и разматра саопштења која су им доставили појединци или су достављена у име појединаца који су под њеном јурисдикцијом и који тврде да су жртве кршења одредаба Конвенције од стране неке државе чланице."

Члан 4.

О извршавању одредаба овог закона стараће се Савезни секретаријат за правосуђе и управу.

Члан 5.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу СФРЈ" - Међународни уговори.